

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 13. Hujus Controversiæ exitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Sæc. XVIII. „mum Apostolicæ authoritatis Mini-
 A. C. 1725. „sterium, nec nobis æterno judici & Pa-
 „storum Principi rationem reddituris
 „integrum esse, prava & Sanctuarii
 „rationibus injuriosa exempla inulta re-
 „linquere, adhibendisque sacrorum
 „Canonum remediis supersedere. Vo-
 „bis itaque adhortantibus, suaque ipso-
 „rum virtute suadente Lucernenses fa-
 „cile intellecturos confidimus, tuendis
 „juribus suis, atque ad posteros tradu-
 „cendis, rei que Catholicæ apud vos
 „muniendæ, melius ac felicius prospici
 „non posse quam Ecclesiæ juribus ob-
 „servandis, divinoque præsidio per Ca-
 „nonicæ disciplinæ cultum, rerum sa-
 „crarum reverentia conciliando. Cæ-
 „terum ubi debita satisfactione, quæ
 „perperam commissa sunt, ipsi emen-
 „daverint, nullum a nobis deerit Ar-
 „gumentum, præcipue illius & pro-
 „fus paternæ charitatis, qua Votis ve-
 „stris obsecundare, & pristinam Lucer-
 „nensibus benignitatem luculentius ad-
 „huc testatam facere optamus, ac Vo-
 „bis, dilecti filii Apostolicam benedi-
 „ctionem peramanter impertimur. „

§. XIII.

Hujus controversiæ exitus.

Lucer.

Lucernenses equidem ad interminatas anathematis pœnas parum contremiscere videbantur; quippe ad hunc eventum parati consuetum Senatus juramentum de tuendis suis juribus etiam cum bonorum & vitæ jactura, & solemnia comprecationis formulam præscribebant: ceteri vero Cantones Catholici communi nomine ad Papam scripsere, supplices ut hæc controversia tandem amica compositione finiretur: Eo fine ad diem decimam tertiam Maij comitia indicunt; Conveniunt octo Pagorum Oratores numero quatuordecim. Seliguntur ex Lucernensibus sex præcipui Senatores: Deliberationis caput erat, qua via dissidentes componi, & simul Episcopalis jurisdictio in tuto collocari, pariterque liberæ Reipublicæ jura salvari possent: Contendebant Lucernenses, præcipuam suæ jurisdictionis partem esse, ut Clericos delinquentes citare, & punire valeant; ceterorum vero Pagorum Oratores hoc jus restringebant, 1. ad solam citationem, non tamen juridicam, sed Principi territoriali competentem ac duntaxat in crimine perduellionis, 2. ad bannisationem in casu, quo Principis auctoritas graviter læditur: Diu multumque hanc in rem ultro citroque disputatum, tandem die decima octava Maij conclusum, in præ-

Sæc. XVIII.

A. 1725.

Vit. Card.
tom. 3. vit.
Card. Paf-
sion. p. 354.

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

fatis terminis & casibus cuilibet Catho-
lico Statui Clericos citandi & relegandi
jus competere: & tamen huma-
nissime ad Papam esse perscribendum,
ipsumque facinus partim excusandum,
partim submisse deprecandum. Igitur
die 20. Decembris Lucernenses ad Be-
nedictum XIII. literas expediunt, in
quibus significant, Parochum non a
Senatu, sed ab incautis Cancellariæ
Ministris fuisse citatum, seque manda-
tum de eligendo novo Parocho revo-
casse. His expositis precabantur, ut
vicissim Pontifex Lucernensibus indul-
geat, & Parochus Leontius Ander-
matt neque ad Parochiam Udlingen-
schwilensem, nec ad Lucernense ter-
ritorium admittatur, novus etiam Pa-
rochus eligatur a Constantiensi Episcopo,
qui Presbyteri Mülleri nominationem
a Populo factam declararet nullam, ita
tamen, ut is hac sola vice, a nomi-
natione excludatur. Hisce pactis utrin-
que acceptatis hæc controversia feliciter
composita est, & Andermattus olim
Parochus Constantiam secessit, ubi in
Collegiata Ecclesia ad S. Joannem Ca-
nonicatu potiebatur. Pontifex vero ad
Lucernensem Senatum has literas pa-
terna charitate plenas die 25. Jan. 1727.
dedit:

Dilecti

*Dilecti Filii, salutem & Apostolicam
Benedictionem.*

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„Quod de eximia vestra in nos &
„hanc sanctam Sedem observantia nobis
„pollicebamur, ut nostram videlicet
„pro vindicanda Ecclesiastica immuni-
„tate sollicitudinem religio & pietas
„vestra leniret, paternique animi dolo-
„rem filialis Lucernensium obedientia
„prorsus abstergeret, opportune repræ-
„sentarunt literæ vestræ die 20. Mensis
„Decembris Anni 1726. proxime elapsi
„ad nos datæ, atque a dilecto filio Co-
„mite de Julianis nobis redditæ, quas
„zeli vestri pro Ecclesiastica libertate
„tuenda testimoniis insignes, & reve-
„rentiæ significationibus refertas, stu-
„diosissime complexi sumus. „

„Ingenti enim cum animi voluptate
„intelleximus, Parochum Ecclesiæ Ud-
„lingenschwilensis Leontium Andermatt
„non vestro jussu, sed inconsiderate ab
„incautis vestræ Cancellariæ Ministris
„fuisse ad curiam judicialiter accersi-
„tum: mandatum præterea, quo com-
„munitati Udlingenschwilensi indixera-
„tis, ut novum parochialis ejus Eccle-
„siæ Rectorem eligerent, vos revocasse;
„adituros venerabilem Fratrem Episco-
„pum Constantiensem, ut, quæ ante
E 3 „dictus

Sæc XVIII., d ctus Leontius perperam gessit, in
A. C. 1725. „acta referat, & cognoscat, suoque
 „jure irritam nullamque declaret nomi-
 „nationem, a communitate factam
 „Presbyteri de Müller, eumque hac
 „sola vice a nominatione excludat.
 „His profecto dilecti filii Sapientiae,
 „& obsequii luculentissimis argumentis
 „tan a consolatione repleti sumus, tan-
 „toque superabundavimus gaudio, ut
 „nihil nobis ad uberem plenamque læ-
 „titiã deesse videatur, quam ut oc-
 „casiones nanciscamur, re ipsa vobis
 „declarandæ, præclaræ, studiosæ, pa-
 „ternæque voluntatis. Dum autem
 „merito gratulamur confirmatas & au-
 „ctas vestra virtute Lucernensis nomi-
 „nis laudes, quibus Ecclesiasticæ vos
 „libertatis defensores prædicat hæc
 „sancta Sedes, vobis, dilecti filii pignus
 „præcipue charitatis & Apostolicam
 „Benedictionem peramanter imperti-
 „mur. „

Ceterum non pauca hanc in rem
 ultro citroque scripta fuere edita, &
 inter illa præcipue *Lucerna lucens Aletho-
 philii Catholici Sacerdotis ad Arethophilum
 amicum suum.* Ibi allegatur apographum
 epistolæ, quam Antonius Leodegarius
 Kellerus ad Martinum Filium suum die
 6. Martii 1726. Lucernæ scripsisse, ei-
 que tres quæstiones notatu dignas pro-
 posuisse

posuisse legitur: Hoc scriptum ad majorem hujus controversiæ dilucidationem hic subjungendum duxi. Sic autem habet:

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„Accepi literas tuas, quas quinta
 „elapsi ad me dedisti, & magna animi
 „voluptate te valere perspexi, incom-
 „parabiliter autem majore, te, cum
 „arma tractare, & in iis summam, quam
 „potes peritiam acquirere tuæ vocatio-
 „nis, & officii sit, libros tamen & stu-
 „dia non dimittere. Quæ super diffe-
 „rentia nata ob bannisationem Parochi
 „Udlingenschwilensis de Gallicorum
 „Authorum Sententiis, & Gallicana
 „consuetudine perscribis, si tamen ex
 „horto est flosculus ille tuo, mihi per-
 „suadent, quod tempus non inutiliter
 „consumas, sed obedienter eo impen-
 „das, quo te iussa, monita, preces
 „meæ sæpius impulerunt. Age, perge
 „certus, te fructum inde maximum
 „non ad mundanam tantummodo glo-
 „riam, sed ad animæ etiam Salutem
 „percepturum. Nollem tamen jus,
 „seu Civile seu Canonicum, primarium
 „fore tuum studium, sed Historiam,
 „quæ quondam tibi aut Militi, aut
 „Civi utilior erit: hanc lege, omnia
 „antiqua, omnia recentiora evolve vo-
 „lumina, verum, ut præmonui, sem-
 „per cum stylo ad manus, ut nihil no-

E 4

„tatu

Sæc. XVIII
 A C 1725. „tatu dignum effugiat, & tempus in-
 „utiliter non teras: Labilis est enim
 „memoria, nec ei fidendum: felicissi-
 „mam & ego habui, quam nunc no-
 „vercam experior, & nescio, an tem-
 „pus deperditum, an illud in lectione
 „sine notis infumptum justiores mihi
 „lacrimas eliciat.„

„Interim cum de jure nostræ Rei-
 „publicæ prædictam hannifationem re-
 „spiciente tractaveris, laudo assum-
 „ptum, & bonæ indolis bonum usum
 „summpere collaudo: Homerianum
 „illud, quod Xylander latine sic reddi-
 „dit: Unicum id Augurium est, pa-
 „triã defendere, verum: præclare
 „observas, & in quantum dant vires
 „adimpleres: sed fortioribus contra tan-
 „tum Aggressorem indigemus armis,
 „imo ipsius Aggressoris armis pugnan-
 „dum est: Canones ipsi, quos infre-
 „gisse accusamur, justitiæ nostræ testes
 „adducendi: hæc autem provincia do-
 „ctioribus demandabitur. Ego in tui
 „gratiam & instructionem breviter ali-
 „qua dicam, ut in similibus casibus de-
 „fensiva humeris tuis arma adaptare
 „scias, eodem tempore quæ, qualis,
 „& quanta sit lis non ignores, convin-
 „cunt enim me tuæ literæ, famam tibi
 „fideliter non omnia retulisse.„

„Inci-

„Incipiam a narratione Casus, quem
 „Processus, hunc juris Quæstiones ex-
 „cipient, solutiones finem imponent.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

Casus.

„Præfectus Habsburgensis in vico Ud-
 „lingenschwil choreas ducendi licen-
 „tiam dedit pro die 12. Augusti festa
 „Dedicationis illius Ecclesiæ Parochia-
 „lis, & pro die 16. ejusdem. Cum
 „Rustici hac permissione sine prævia sa-
 „lutatione Parochi dicta die duodeci-
 „ma usi essent, Parochus decima quinta
 „ejusdem choreas sequenti die ducere
 „prohibuit. Caupo, qui nomine om-
 „nium obtinuerat licentiam, graviter
 „ferens, speratum sibi tolli lucrum, Pa-
 „rochum adit rogans, vellet a prohi-
 „bitione desistere, & obtentam licen-
 „tiam prætendens, Parochus autem non
 „exorato, rem Præfecto detulit, ex
 „cujus jussu Parochum iterum de Præ-
 „fecti licentia certiore fecit, quo au-
 „tem, jam ob alia Cauponi non bene-
 „volo in sententia perdurante, Præ-
 „fectum de frustranea Parochi conven-
 „tione informavit, qui proprio chiro-
 „grapho de incompetencia suæ prohi-
 „bitionis, & ni desisteret de publicanda
 „sua licentia præmonuit: Parochus au-
 „tem in sententia perstitit, unde Syn-
 „dicus in scriptis datam a Præfecto Li-

Sæc. XVIII. „centiam. divinis peractis officiis, pu-
 A. C. 1725. „blice perlegit, qua rustici eadem die
 „16. iterum usi sunt, inspiciente a lon-
 „ge. & choreas ducentes notante Pa-
 „rocho, qui sequenti die Dominica
 „19. Mensis ejusdem assumpto currenti
 „Evangelio, eoque bis lecto transgres-
 „siones iuxta prohibitionis animose re-
 „darguit. & ad confitendam hanc in-
 „obedientiam, & reportandam de facta
 „confessione attestationem condemna-
 „vit, illud: *Ostende te Sacerdoti vehemen-
 „ter intonans, finitisque divinis officiis
 „sub aspersione aquæ lustralis in medio
 „Ecclesiæ clamavit; eat nunc iterum
 „quis in Civitatem de me mendacia relaturus,
 „superioritatis jura non tetigi, ad me perti-
 „net choreas ducendi Licentiam concedere,
 „aut negare. Cumque aliqui attestatio-
 „nem impositæ Confessionis post aliquot
 „dies scilicet 26. Augusti non attulif-
 „sent, publice in Ecclesia coram po-
 „pulo diem insequentem pro ultimo ter-
 „mino constituit, quo attestationem
 „illam attulisse debeant, quod si non
 „exequantur, a sanctis Ecclesiæ Sacra-
 „mentis arcendos statuit.,,*

Processus.

„Jurati illius Communitatis hæc
 „omnia, prout debebant, ad Præfectum
 „de-

„detulerunt, qui testes itidem juratos
 „audivit, & sub oculos Senatus om- Sæc. XVIII.
 „nia posuit. Hic Præfecti circumspe- A. C. 1725.
 „ctione non contentus, Prætori com-
 „misit, ut ipsum Parochum in præsen-
 „tia Præfecti audiret, qui 29. Augusti
 „omnia prædicta confessus est, exce-
 „ptis, quæ sub aspersione aquæ lustra-
 „lis effutiisse dicebatur, quæ tamen ju-
 „ratis testibus fuere probata. Hinc
 „Senatus Parocho incompetentiam suæ
 „actionis remonstraturus, & ad melius
 „imposterum adhortaturus, compari-
 „tionem coram se a Commissario Epi-
 „scopali ex superabundanti reverentia
 „postulavit, sed non obtinuit, unde
 „Parochum ipse citavit, quo non com-
 „parente citationem cum commina-
 „tione exilii iteravit, & tandem per-
 „duratum in sua renitentia suis terris
 „exesse jussit. Postquam Parochus di-
 „tione nostram dereliquit, sollicitus
 „Senatus de subditis suis Udlingen-
 „schwilensibus PP. Capucinis pro inte-
 „rim eorum curam commisit, qui &
 „eam cum auctoritate & licentia Com-
 „missarii Episcopalis susceperunt. Sub
 „quinta Octobris Senatus Acta hucus-
 „que irrevocabiliter servanda, & Pa-
 „rochum bannitum in ditioe sua am-
 „plius non tolerandum pro fixo habens,
 „dictos Udlingenschweilenses pro jure
 „suo

Sæc. XVIII. „suo alium sibi Parochum jussit eligere,
 A. C. 1725 „qui mandato parentes 14. ejusdem a-
 „lium Episcopo, seu ejus Commissario
 „præsentandum nominavere, quem ta-
 „men dictus Commissarius nec ad Cu-
 „ram, nec ad Examen voluit admit-
 „tere, unde ad haec usque diem PP.
 „Capucini dictam Curam administrant.,
 „Antequam ad promissas quæstio-
 „nes deveniam, aliqua tibi prænotare
 „necesse habeo. *Primo.* Quod etiam si
 „in præmissa narratione Senatum so-
 „lummodo nominaverim, a citatione
 „tamen Parochi cum comminatione
 „exilii inclusive non Senatum solum,
 „sed summam Reipublicæ nostræ Pote-
 „statem, nempe Prætores, Senatum
 „& Centum Viros omnia peregrisse, ni-
 „hilque sine hac actum vel scriptum
 „fuisse. *Secundo.* Parochum ad ambas
 „citationes literis respondisse, & factam
 „sibi a judice Ecclesiastico sub poena
 „interdicti prohibitionem comparendi
 „prætendisse. *Tertio.* Hanc compari-
 „tionem Ecclesiasticorum coram Sena-
 „tu, quam nos, & antecessores nostri
 „semper habuimus, ab Episcopo pau-
 „cis ab annis tantum nobis disputatam
 „fuisse, & cum D. Nuntius Pontificis
 „alieni in nos animi ob plura, quæ con-
 „tra nos egit, crederetur, facile sibi
 „quisque persuasum habebat, ex con-
 „spi-

„spirato nobis hanc litem motam: Sæc XVIII.
 „nemo enim sanus imaginari sibi po- A. C. 1725.
 „tuit, Parochum illum, qui per octo
 „circiter annos studia sua Lucernæ
 „prosecutus est, Adjutor etiam per
 „aliquot annos Parochi Lucernensis
 „fuit, consequenter frequentius, ne di-
 „cam singulis annis Mandata nostra
 „de choreis, si injuria temporum, aut
 „alia ratio talia exigebant, vidit, &
 „audivit, sibi jus de danda aut negan-
 „da de illis Licentia ex seipso præsu-
 „mere potuisse, & de hoc actu futuro
 „ante paucas hebdomadas, alios iti-
 „dem Parochos animans, gloriaturum
 „fuisse. Accedebat, quod prædictam
 „prohibitionem comparendi Commis-
 „sarius Episcopalis a se emanatam ne-
 „gavit, quæ ab Episcopo ob brevita-
 „tem temporis Constantia venisse non
 „potuit. Ob varias autem hinc inde
 „consuetudines Quæstio proponenda,
 „& solvenda, quam, cum reliquas tibi
 „antea promitterem, in mente non
 „habui, & sit hæc *Quæstio* unica ex
 „recitato Casu oriens. An Magistratui,
 „aut Parocho competat choreas du-
 „cendi licentiam dare & negare? „
 „*Solutio.* Ex natura rei, & ex con-
 „suetudine competit hoc jus potestati
 „Laicæ, quod longa dissertatione aut
 „probatione non indiget, sufficiat Epi-
 „scopum

Sæc. XVIII. „scopum cum Clero Constantienti, in
A. C. 1725. „cujus Diæcesi sumus, hoc clare re-
 „cognovisse in Constitutionibus & De-
 „cretis Synodi Diæcesanæ Part. prim.
 „tit. 23. cap. 7. cujus hæc sunt verba:
Diebus Dominicis & festivis curent Pa-
rochi, agantque cum Magistratu, ut lu-
diera, & sæcularia spectacula, choreas
& saltationes tempore Divinorum Offi-
ciorum, Concionum, Catechesis & Ve-
sperarum non permittantur. Nunc sto
 „promissis. Tres ex processu enarrato
 „ortæ sunt Quæstiones, quæ inter nos
 „& Episcopum, & Nuntium, seu sum-
 „mum Pontificem, in disceptationem
 „vocantur Scilicet.

Quæstio Prima.

„An potestas Laica possit Ecclesia-
 „sticum ad comparandum coram se vo-
 „care, & teneatur talis vocatus com-
 „parere, & Verbum Principis reveren-
 „ter audire?

Quæstio Secunda.

„An potestas Laica Ecclesiasticum
 „contemnentem Principis vocationem,
 „aut jura Principis quovis alio modo
 „infringentem & usurpantem, seu se-
 „ditiosum, & diffidatum possit e ditio-
 „sua ejicere & bannire? Quæ-

*Quæstio Tertia.*Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„An per bannifationem talis Eccle-
 „siastici Canonatus, Cura aut aliud
 „Beneficium, quod in ditioe offensi
 „Principis bannitus habebat, possit dici
 „vacans, adeo ut Collator alium in
 „banniti locum eligere, aut Princeps
 „talem electionem Collatori injungere
 „possit?

„Jam iterum intentam seriem inter-
 „rumpere, & aliam quæstionem præ-
 „mittere cogor. Cum prænotatæ tres
 „quæstiones circa immunitatem Eccle-
 „siasticam versentur, de hac ante om-
 „nia loquendum erit in

Quæstione prævia.

„An Immunitas Ecclesiastica sit de
 „jure Divino vel Humano?

Solutio quæstionis præviæ.

„Julius Clarus Sententiarum lib. 5.
 „quæst. 36. Superficialiter hanc Quæ-
 „stionem tractat, contentus dixisse,
 „quod hæc Immunitas sit a jure Di-
 „vino, & citat aliquos asserentes, hanc
 „esse communem opinionem, subdens
 „tamen, hanc conclusionem in puncto
 „juris sine difficultate non transire.”

„Me-

Sæc. XVII.

A. C. 1725.

„Menochius de Jurisdic. Imp. &
 „Potest. Ecclesiast. & Secul. Lib. 1.
 „c. 15. fusius hanc Quæstionem tractat,
 „& p^o parte affirmante, esse tantum
 „de ^o humano 13. allegat gravissi-
 „mos, ut ipse dicit, S Theologiæ ju-
 „ris Pontificii & Cæsarei interpretes;
 „pro parte autem asserente esse de jure
 „Divino 26. citat Auctores, & candide
 „fatetur, Pontifices, qui huic Senten-
 „tiæ assertionibus suis fundamentum
 „dederunt, nullis verbis ostendisse, qua
 „in lege vel antiqua vel nova hæc im-
 „munitas legatur. Quibus rationibus
 „hæ opiniones suffulcianur, & confu-
 „tentur, ibi est videre, illas enim ex-
 „scribere non est animus. „

„Dico ego: Immunitas Ecclesia-
 „stica non solum est de jure Humano,
 „sed de lege Principum sæcularium,
 „quod probo per assertiones duorum
 „summorum Pontificum. S. Gelasius
 „Crispino & Sabino Episcopis duos
 „Clericos commendans, qui ad forum
 „Laicum trahebantur, actores in foro
 „Ecclesiastico agere debere edicit: Ut
 „Ecclesiæ jura, quæ vetusti Principes
 „assidua sanctione firmaverunt, impe-
 „ditis Clericis non negentur. Can. Syl-
 „vester. XI. q. 1. S. Pelagius ad Ser-
 „gium Cancellarium scribit, Clericum
 „petitorem, omnibus modis non alibi
 „quam

Sæc. XVIII.

A C. 1725.

„quam apud Provinciæ judicem actio-
 „nes suas contra Laicos dirigere de-
 „bere, hos autem suas contra Cleri-
 „cos apud Episcopum, & dicit: *Quem*
ordinem legibus per omnia convenientem,
atque consentaneum demonstrari illa regula
manifestat, quæ præcipit auctorem forum
semper sequi pulsati: Clericis vero pulsatis
in Episcopali judicio forum competere Prin-
cipalium quoque Sanctionum designat aucto-
ritas. C. Si quisquam loco citato. Quam-
 „vis autem de civilibus tantum hi ca-
 „nones, non criminalibus, loquantur
 „actionibus, eadem tamen est ratio.
 „Etenim *jus divinum est, quod in lege con-*
tinetur & Evangelio, atque immutabile sem-
per permanet. Instit. Jur. Can. Tit. 2.
C. jus Divinum. In lege & Evangelio
 „de Immunitate nihil legitur, ut supra
 „ex Menochio annotavi, & qui textus
 „ad probandum, quod sit de jure Di-
 „vino, dentibus trahuntur, & vage
 „ad hunc finem interpretati sunt, in
 „eodem Auctore Lib. & cap. citatis
 „clare refelluntur. Si tandem immu-
 „nitas esset de jure Divino, secundum
 „prædictam definitionem, deberet esse
 „immutabilis, nec valere in aliquibus
 „casibus, in aliis non valere, & hæc
 „distinctio casuum, quam Canonistæ,
 „juristæ, Theologi, admittunt, etiam
 „de jure Divino instituta dici deberet,
Hist. Eccles. Tom. LXXII. F „cum

Sæc. XVIII. „cum tamen nec Syllaba de hac inve-
 A. C. 1725 „niatur. Datur & distinctio locorum
 „& Regnorum, cum in uno summa,
 in alio restrictissima sit Immunitas,
 „nec facile dicetur, diversis Regnis di-
 „versa data esse Evangelia, Unde etiam
 „eo quod hoc jus Immunitatis non est
 „immutabile, non potest dici divinum.
 „Alterum ad promissa revertar. „

Solutio Quæstionis primæ.

„Potestas Laica Lucernensis, potest
 „Ecclesiasticos quoscunque suæ Dio-
 „nis coram se citare, qui & comparere
 „tenentur, & verbum Principis reve-
 „renter audire. „

„Probo: A Quatercentis annis Se-
 „natus Lucernensis, quoties dabatur
 „casus, quorum plures quam centum
 „probari possunt, Ecclesiasticos sem-
 „per citavit, præsentem, & non recla-
 „mante Episcopo, seu ejus Vicario,
 „qui hic Commissarius dicitur, vidente
 „& non reclamante Nuntio Apostolico,
 „qui ordinarie Lucernæ residet, obe-
 „diente, & comparente Ecclesiastico
 „citato. Unde consuetudo hæc ab im-
 „memoriali tempore Lex nobis immu-
 „tabilis est, quam ipsi Canones appro-
 „bant, scit enim sancta Romana Ecclesia,
 „quia nihil obsint Saluti credentium diversæ
 pro

pro loco & tempore consuetudines, quando una fides per dilectionem operans bona, quæ potest, uni Deo commendat omnes. Epist. I. Leonis IX. & diuturni mores consensu utentium approbati legem imitantur. Cap. diuturni. Distinct. 12. Quod neque contra fidem, neque contra bonos mores injungitur, indifferenter est habendum, & pro eorum, inter quos vivitur, societate servandum est. Cap. illa autem. Quemadmodum illicita perpetrari non patimur, sic quæ sunt consuetudinis, non negamus. Cap. quemadmodum ibidem. Et si exemplum desideratur, Canonicum in promptu est, Bellisarius mandavit Sylverium Pontificem Maximum ad se in Palatium Principis venire, qui obedienter comparuit. Can. Guilisarius 23. q. 4. Verum, equidem est, quod postmodum dictus Pontifex Bellisarium Anathemate percussit, sed non ideo, quod mandaverit, ad se venire, sed quod deceperit, cum enim venisset, eum detinuit, & in exilium misit, ut clare dictus canon enarrat. Accedit, quod habeamus hanc consuetudinem, cum præensione Privilegii antiquissimi, de qua mox

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

Solutio Quæstionis secundæ.

Senatui Lucernensi competit ban-
nire Ecclesiasticum contemnentem ci-

F 2

tatio-

Sæc. XVIII. „tationem, aut sua jura quovis modo
A. C. 1725. „infringentem aut usurpantem, aut
 „seditiosum, aut diffidatum.

Probo. Primo per omnia, quæ su-
 „pra de consuetudine cum prætensione
 „privilegii dicta sunt, quæ etiam in
 „hoc casu Bannitionis, & aliarum
 „punctionum per plurimos actus, per
 „longissimam temporum seriem præ-
 „sentibus & non reclamantibus iisdem
 „qui supra, probare parati sumus.

Secundo. Quodsi nos aut hac, aut
 „alia mitiore pœna refractarios, fedi-
 „tiosos &c. non coerceremus, crimini-
 „bus his impunitis, quæ tamen im-
 „punita remanere non debent, brevi
 „ex pastoribus lupi fierent, cum spretis
 „sacris canonibus pœnæ condignæ a
 „judicibus Ecclesiasticis non infligan-
 „tur, scriptum est enim: *Quisquis Im-*
peratorem aut Magistratum contumelia af-
fecerit, supplicium luito, & quidem si Cle-
ricus sit, deponitor, si Laicus &c. Can.
Apost. 83. Iterum legitur: *Si quis Lai-*
cus juramentum violando profanat, quod
Regi & Domino suo jurat, & postea per-
verse & dolose ejus regnum tractaverit, &
in mortem ipsius aliquo machinamento inse-
diatur, quia Sacrilegium peragit, in Chri-
stum Domini manum mittens Anathema sit
&c. Episcopus vero, Presbyter, Diaconus,
si hoc crimen commiserit, degradetur.

si qui. 22. q. 5. An Parochus Udlin-
 „genschweilensis perverse & dolose Sæc. XVIII.
 „Regnum Principis tractaverit, an Ma- A. C. 1725.
 „gistratum contumelia affecerit, patet
 „ex narratis: an ejus judex eum pu-
 „niverit, patet ex literis commissarii
 „Episcopalis responsivis ad postulatio-
 „nem citationis, in quibus Parochum
 „defendit, & actum ejus collaudat.
 „De aliis criminibus nihil ex reverentia
 „dico, nisi quod interest Reipublicæ,
 „ut severe cohibeantur Ecclesiastici,
 „nam sæculares sibi licere putant, quæ-
 „cunque in Ecclesiasticis leviter aut
 „omnino non castigantur, cum & sacri
 „Canones eadem delicta in Clericis se-
 „verius quam in Laicis edicant pu-
 „nienda.,,

Tertio. Quod jura nostra contra in-
 „fringentes tueri, & defendere tenea-
 „mur & infringentes punire possimus,
 „ut docet Menochius Tract. cit. Lib. 2.
 „cap. 20. casu 12. Ubi & Canones &
 „Auctores citat, & Julius Clarus Lib. 4.
 „q. 36. n. 24. dicit, quod, si Clericus
 „esset, & turbaret publicam quietem,
 „soleat Senatus Mediolanensis (qui
 „forte nec privilegium, quod præten-
 „dimus, habet) eum ab illa Civitate
 „vel loco, quem perturbat, ad tempus
 „ejicere, prout cum quodam Archi-
 „presbytero factum asserit. Eo autem
 F 3 „vigi-

Sæc. XVIII. „vigilantius jura nostra tueri nos de-
 A. C. 1725. „bemus, quod inter Respublicas finus,
 „quarum juribus invidetur, nobisque
 „a nemine magis timendum fit, quam
 „ab Ecclesiasticis, qui non Helvetico,
 „sed Alemanico Ordinario subsunt, ad
 „cujus nutum Reipublicæ subditos,
 „nimium religiosos, ne dicam super-
 „stitiosos pervertere, & Seditiones
 „quandolibet movere possent. „

Quarto. Cum Immunitas ex gratia,
 „& Lege Principum emanat, inju-
 „stum esset, contra ipsum Principem
 „illa abutentes Principem punire non
 „posse, qui sic de bono opere lapida-
 „retur, cui indignitati jus ipsum Ca-
 „nonicum providit, sanciens. *Quod ob*
gratiam alicui conceditur, non est in ejus
dispendium retorquendum, cap. 61. de Reg.
Jur. in 6. Et si gratia sine alterius
 „injuria concedenda, quanto magis sine
 „injuria gratiam facientis. „

Quinto. Hoc tandem illud nostrum
 „jus est, per cuius usum Divina gratia
 „adjuvante hac lite irretiri potuimus;
 „nam, si aut de jure Naturali, aut ex
 „Privilegio uti hac potestate non po-
 „tuissemus, nec Episcopus nobiscum
 „decertaret, nec nos de grege illius
 „essemus, nec ullus Nuntius vexare
 „nos

„nos posset: Pars enim maxima Cleri Sæc. XVIII.
 „Superioribus suis Ecclesiasticis spretis, A. C. 1725.
 „omni punitionis timore deposito, vi-
 „tiis incitantibus, laxis habenis ad sic
 „dictam Reformationem ad exemplum
 „etiam vicinæ anhelabat, & actum de
 „Religione antiqua, vera, Catholica
 „fuiſſet in Ditione noſtra, ni per juris
 „hujus uſum animabus noſtris, Epi-
 „ſcopo, Nuntiis, Romæ tam proficuum,
 „in præcipitium jam ruentes retinuiſ-
 „ſemus. Retinuimus identidem hoc
 „jus ad hanc uſque diem; in qua ho-
 „dierno Nuntio verba Eminentiffimi
 „D'Aſti proferre grave eſt, hic enim
 „tunc temporis Nuntius, cum Deputati
 „Senatus, quorum aliqui adhuc inter
 „vivos ſunt, eum convenirent, poſt-
 „quam paternam Sanctiffimi benevo-
 „lentiam, & gratiam explicafſet, non
 „erubuit dicere, ſe expreſſum habere
 „mandatum, Helvetos in ſuis Uſibus
 „& Abufibus conſervandi. Et hæc eſt
 „incontradicibilis illa præſumptio de
 „Privilegio ſuper hac conſuetudine, ſi
 „enim Privilegium hoc non habuiſſe-
 „mus, tot Nuntii, non minus Zelan-
 „tes, prudentes, ſagaces, docti, quam
 „hodiernus, tot Epifcopi, ſeu eorum
 „Commiſſarii, ad hæc uſque tempora
 „muti non fuiſſent, cum ſat conſtet,
 „eos ad ampliandas immunitates

Sæc. XVIII. „ad Laicorum perniciem vigilantissimi
 A C. 1725. „mos, ut casus præsentaneus plus iusto
 „probat. „

Solutio Quæstionis tertice.

„Reservatur summo Pontifici, ejus
 „judicio eam Prætor, Senatus & Cen-
 „tum Viri Lucernenses in datis sub 25.
 „Januarii Anni currentis literis subje-
 „cerunt.

„Interim primarii Helvetico-Catho-
 „lici Cantonis Reverentia erga sanctam
 „Sedem Apostolicam clare elucet, qui
 „forte tantisper longiori passu progres-
 „sus ad primam admonitionem Sanctif-
 „simi se recepit, & summo Pontifici
 „obedientiam suam manifeste exhibuit.„

„Si autem passus ille, quo com-
 „munitati Udlingenschweil electionem
 „novi Parochi injunxit, longior, quam
 „debit, fuit, nunquam hoc ex animo
 „Clavium potestatem offendendi, sed
 „ex sollicitudine subditorum saluti pro-
 „videndi promanavit. Sunt & aliæ
 „justæ rationes: Primo quod propter
 „infracta ab obstinato Parocho jura,
 „propter approbatam a Commissario
 „usurpationem, propter vilipendium
 „ab ambobus exhibitum, propter tot
 „a Nuntio Apostolico perpessus vexa-
 „tiones, igneis jam animis oleum &
 „stupa

„stupa injecta fuerint per literas Epi-
 „scopi, quibus nec rationes Bannifa-
 „tionis a nobis efflagitans, crude nude
 „Banni abrogationem & Parochi resti-
 „tutionem inauditis imposuit, quo fa-
 „ctum, ut illo fervore, ea ipsa hora,
 „qua dictæ literæ perlectæ fuerunt Com-
 „munitati Udlingenschweilensi manda-
 „tum de nova electione decerneretur.
 „Secundo cum Bannitum amplius non
 „recipere firmum fuerit, ut & est, re-
 „ditus itidem curæ tam exigui sint, ut
 „honestum victum, & non ultra, Vi-
 „cario suppeditare possint, adeo, ut
 „pensioni pro Parocho locus non esset,
 „& si fuisset, tam contumelioso de fru-
 „ctibus e nostra ditione aliquid con-
 „cedi non potuisset, nulla de Parochi
 „titulo memoria superfuit.”

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

§. XIV.

*De Parisina muliere prodigiose
 sancta.*

Illuxerat dies trigesima prima Maij, in
 quam festum Theophoriæ inciderat,
 & pro more Parisiis solemnis habebatur
 supplicatio, in qua Divinam Hostiam
 Parochus ad S. Margaritam circumfe-
 rebat. Eadem die & occasione rem
 miram humanisque viribus superiorem
 contigisse narrant Historici; quos inter,

*Relation du
 Miracl. a
 Paris.
 Mandem.
 du Card.
 de Noail.
 7. Aout.
 1725.*